

Nieuwsbrief Ballast Nedam pensioenfonds

1. Herstellen voor 2014

Verlagen van pensioenen noodzakelijk

Ons pensioenfonds heeft al langere tijd een dekkingstekort. Dit betekent dat de beleggingen van het fonds niet voldoende zijn om op de lange termijn de pensioenen te kunnen uitbetalen. Met andere woorden, het fonds zou in de toekomst meer moeten uitkeren dan er in kas zit. In 2008 hebben we daarom een herstelplan geschreven. Het doel van dit herstelplan is dat het dekkingstekort uiterlijk 2013 zal zijn weggewerkt. De Nederlandsche Bank (DNB) ziet er op toe dat ons pensioenfonds zich aan de afspraken uit het herstelplan houdt.

Eind 2011 kwam de verhouding tussen het pensioenvermogen en de pensioenverplichtingen van het pensioenfonds - dekkingsgraad, zoals we die verhouding noemen - uit op 89%. Terwijl deze volgens het herstelplan eind 2013 minstens 104,2% moet zijn. Hierop heeft het bestuur besloten dat op 1 april 2013 alle opgebouwde pensioenen met 7% verlaagd moeten worden. Daarnaast zal eind 2013 – als de situatie niet verbetert - nog een keer verlaagd moeten worden met 3%. Beide maatregelen gelden voor mensen die nog werken, en dus nog pensioen opbouwen, maar ook voor mensen die inmiddels uit dienst of met pensioen zijn. De hierboven genoemde percentages zijn niet definitief. De definitief door te voeren kortingen worden begin 2013 vastgesteld. Een maand voordat de korting wordt doorgevoerd zult u op de hoogte worden gebracht van het definitieve percentage. Tussentijds zult u middels nieuwsbrieven, website en deelnemersvergadering op de hoogte worden gehouden van de financiële positie van het pensioenfonds.

Het tijdstip van korten is zo gekozen dat alle belangen evenredig worden behartigd. Niet te vroeg, om pensioengerechtigden niet te zwaar te belasten, en niet te laat om te voorkomen dat de toekomstige pensioengerechtigden de rekening moeten betalen. Ook het controlerend orgaan van het pensioenfonds, het verantwoordingsorgaan, is van deze situatie volledig op de hoogte.

Hoeveel de definitieve verlaging zal zijn, wordt begin 2013 berekend, als de dekkingsgraad van eind 2012 bekend is. Dat heeft de Nederlandsche Bank zo besloten. Uiteraard houden wij u hiervan op de hoogte.

2. Solidariteit in pensioenen groot goed

Interview met Lucie Duynstee, directeur pensioenbureau van Ballast Nedam pensioenfonds

Mensen worden steeds ouder en de rente staat laag. Het fonds heeft geen buffer om dit op te vangen. Dat is de kortst mogelijke verklaring voor de toestand waarin het Ballast Nedam pensioenfonds zich vandaag bevindt. Dat zegt Lucie Duynstee, directeur van het pensioenbureau van ons fonds. In dit interview gaat ze dieper in op de uitdagingen waar het fonds voor staat.

Dat mensen langer leven, dat is toch juist goed nieuws?

Natuurlijk, dat is het ook. Maar het betekent tegelijkertijd dat er niet 20 of 25, maar soms wel 30 jaar lang pensioen moet worden uitgekeerd. Dat kost structureel meer geld.

Hoewel er voor deze verbeterende levensverwachting altijd – conform de regelgeving – geld is gereserveerd, is gebleken dat dit niet voldoende is voor de situatie van vandaag. In 2008 is het herstelplan geschreven om te voorkomen dat het pensioenfonds verder weg zou zakken. We hebben voorzichtig belegd: we zijn ons er voortdurend van bewust dat het geld van de deelnemers is. Wij gaan daar uiterst zorgvuldig mee om en beheren dat zo goed mogelijk. We hebben een beleid gevoerd waarin we niet te veel risico liepen, maar wel zouden profiteren als de markten weer aan zouden trekken.

En?

Uiteindelijk hebben we hier ook een aardig rendement (2009: 11,2 2010:12% 2011: 7,6% (geschat)) mee behaald, maar door de lage rente is er toch een dekkingstekort. Als de rente laag staat, stijgen de verplichtingen van een pensioenfonds. Met als gevolg een dalende dekkingsgraad.

Een goed rendement maar toch moeten korten klinkt heel oneerlijk...

Helaas hebben alle pensioenfondsen met deze lage rente te kampen. De hoogte van de rente en hoe deze wordt bepaald is onderwerp van voortdurende discussie.

Hoe is het besluit tot het verlagen van de pensioenen tot stand gekomen?

Zo'n besluit heeft zeer ingrijpende gevolgen voor iedereen die bij ons een pensioen opbouwt of een pensioen van ons ontvangt. Daar is het bestuur zich ten volle van bewust en we zijn in onze beslissing dan ook niet over één nacht ijs gegaan.

Al in augustus 2011 zagen we de dekkingsgraad dalen. Dit hebben we in september 2011 besproken in de deelnemersvergadering. Daarin hebben we laten weten dat bij ongewijzigde omstandigheden de pensioenen met zo'n 6% verlaagd zouden moeten worden. In december hebben we vervolgens een nieuwsbrief verstuurd waarin de evaluatie van ons herstelplan werd aangekondigd. Die evaluatie heeft nu plaatsgevonden en op basis daarvan denken we eerst 7% en uiteindelijk misschien nog 3% te moeten korten.

Omdat we een dergelijke noodmaatregel alleen met de grootste zorgvuldigheid willen nemen, wachten we hiermee tot ook de resultaten over 2012 bekend zijn.

En zijn we er dan?

Let wel, we zitten in een recessie waarvan het verloop zich lastig laat voorspellen. Maar ik denk dat we dan een heel eind zijn, ja. Natuurlijk moeten we ook de ontwikkelingen rondom het pensioenakkoord afwachten. We neigen met z'n allen naar een ander systeem, maar moeten ervoor waken de lasten niet op de jongere generatie af te schuiven, maar ook de gepensioneerden niet onevenredig te belasten. Overigens sluiten de kortingen binnen het herstelplan aan op de minimaal vereiste dekkingsgraad van 104%. Dat is de eerste stap op weg naar een gezonde dekkingsgraad van 112%.

Tegelijkertijd moeten er maatregelen worden genomen om het financiële effect van het langer leven tegen te gaan. Ook hier speelt solidariteit tussen de generaties een belangrijke rol. Als individuele pensioenspaarder kun je namelijk nooit zo goedkoop beleggen en zo'n hoog rendement halen als wanneer je de krachten bundelt.

Het Ballast Nedam pensioenfonds kijkt dan ook voortdurend naar wat in het beste belang is van de deelnemer. Daarom hebben we het altijd belangrijk gevonden dat ook gepensioneerden een rol hebben in het fonds. Pensioengerechtigden hebben al jaren zitting in het bestuur en andere verplichte organen, en beslissen dus mee over alles wat het pensioenfonds aangaat.

Zo houden we mensen betrokken en verzekeren we ons ervan de belangen van verschillende generaties goed tegen elkaar af te wegen, ook bij situaties als deze die voor iedereen slecht nieuws inhouden.

3. Crisis op de financiële markten

De gevolgen van een lage rente

2011 was een roerig jaar. Niet alleen voor het Ballast Nedam pensioenfonds, maar voor de hele sector. De crisis bij de banken, de oplopende schulden bij overheden en lage rente: pensioenfondsen staan voor een moeilijke opgave.

Wat betekent zo'n lage rente nu precies? De overheid houdt de rente in tijden van recessie, zoals nu, bewust laag om de economie te stimuleren. Want met een lage rentestand kunnen mensen en bedrijven makkelijker geld lenen. Met het geleende geld kunnen vervolgens uitgaven worden gedaan die de economie (en de werkgelegenheid) stimuleren. Maar voor pensioenfondsen is een lage rente slecht nieuws. Een fonds moet bij een lage rentestand meer vermogen aanhouden om dezelfde pensioenuitkeringen zeker te stellen. Doordat het vermogen dat benodigd is om de pensioenuitkeringen zeker te stellen harder stijgt dan het belegd vermogen, daalt de dekkingsgraad.

Over de rente, ook wel rekenrente genoemd, vindt daarom veel discussie plaats. Sommigen zouden bijvoorbeeld liever zien dat niet met dagkoersen gewerkt wordt, maar met een gemiddelde rente over vijf of zeven jaar. De rekenrente wordt door de Nederlandsche Bank in overeenstemming met de Pensioenwet vastgesteld.

4. We worden -gelukkig- steeds ouder

Stijging levensverwachting maakt pensioen duurder

Vergelijk de opa's en oma's uit uw jeugd eens met die van nu. Dat is in de meeste gevallen een wereld van verschil. Door betere leefomstandigheden en -gewoonten, betere voeding en medische zorg blijven we veel langer jong. En blijven we natuurlijk ook langer leven.

Dit is goed nieuws. Maar langer leven betekent ook langer genieten van pensioen, en dat kost geld. Langer leven heeft grote gevolgen voor pensioenfondsen. Om u een idee te geven: als mensen uit een pensioenfonds een jaar langer leven dan verwacht, zou er eigenlijk 4% meer moeten zijn gespaard.

Stijging levensverwachting hoger dan verwacht!

Zoals de meeste pensioenfondsen maakt het Ballast Nedam pensioenfonds gebruik van de cijfers van het Actuariel Genootschap (AG). Het AG kwam in augustus 2010 met nieuwe prognoses voor de levensverwachting 2010-2060. Voor nuljarigen komt de levensverwachting uit op 85.9 voor mannen en 87.6 voor vrouwen. Dat is bijna 3 jaar ouder dan de vorige prognose (2005-2050).

Duidelijk is dat er gemiddeld langer moet worden uitbetaald. Wat gaat dat kosten en wie betaalt de rekening? Deze vragen spelen ook op de achtergrond in de discussie over de toekomst van de pensioenregelingen in Nederland. Het is niet meer haalbaar voor werkgevers en werknemers om nog meer voor de pensioenopbouw uit te geven – lees: extra pensioenpremie te betalen. We kunnen er ook niet zomaar op rekenen dat we de extra kosten met beleggen kunnen terugverdienen. Er zal dus wat gaan veranderen. Daarover hebben de sociale partners (vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties en vakbonden) in Nederland op 10 juni 2011 een pensioenakkoord gesloten. Het akkoord zal nog verder uitgewerkt moeten worden, maar één van de elementen zal zijn dat we met z'n allen langer moeten doorwerken. Bovendien zal het pensioen mogelijk meer afhankelijk worden van het behaalde rendement.

Moet het pensioenstelsel dan radicaal op de schop? In de basis hebben we in Nederland een prima stelsel. In veel andere landen betalen de werkenden de uitkering van gepensioneerden. Bij een snelle vergrijzing is dat niet houdbaar. Wij hebben onze aanvullende pensioenen helemaal op kapitaalbasis gefinancierd en dat is veel degelijker. Dat neemt niet weg dat er bijstellingen nodig zijn. Er zal meer risico bij werknemers komen te liggen of de prijs van zekerheid zal omhoog gaan. We zullen langer door moeten, of mogen werken. We moeten de komende tijd op zoek naar een nieuwe balans. Een balans in de verhouding tussen de tijd die je werkt en de tijd waarin je met pensioen bent. Een balans tussen wat de werkgever betaalt en wat de verantwoordelijkheid is van de werknemer. Een balans tussen generaties.

Zo oud worden we bij Ballast Nedam pensioenfonds

	Leeftijdscategorie			Totaal
	>85	75 t/m 84	65 t/m 74	
31-12-2004	68	335	719	1122
31-12-2005	81	390	786	1257
31-12-2007	87	431	893	1411
31-12-2009	125	484	981	1590
31-12-2011	150	550	1173	1873

5. Rekenvoorbeeld 'wat betekent dit voor mij'?

Met behulp van onderstaand overzicht kunt u een inschatting maken van het verschil in netto pensioen. Let op! De genoemde percentages en heffingen zijn indicaties en op basis van de loonheffingstabel 2012.

Uitgangspunten:

Kortingspercentages: 7% en 10%

Leeftijd gepensioneerde: 65 jaar

Heffingskorting toegepast: nee

Percentage ZVW inhouding: 5% van max. € 50.064,- per jaar (ofwel maximaal € 208,60 per maand)

Loonheffingstabel: groene maandtabel 2012

OUD BRUTO	NIEUW BRUTO na 7% KORTING	VERSCHIL BRUTO	OUD NETTO	NIEUW NETTO na 7% KORTING	VERSCHIL NETTO	VERSCHIL NETTO %
250,00	232,50	17,50	199,92	186,04	13,88	6,94%
750,00	697,50	52,50	599,00	556,62	42,38	7,08%
1.250,00	1.162,50	87,50	998,09	927,96	70,13	7,03%
1.750,00	1.627,50	122,50	1.382,42	1.295,21	87,21	6,31%
2.250,00	2.092,50	157,50	1.736,17	1.624,46	111,71	6,43%
2.750,00	2.557,50	192,50	2.091,09	1.954,71	136,38	6,52%
3.250,00	3.022,50	227,50	2.372,25	2.252,46	119,79	5,05%
3.750,00	3.487,50	262,50	2.637,42	2.497,71	139,71	5,30%

OUD BRUTO	NIEUW BRUTO na 10% KORTING	VERSCHIL BRUTO	OUD NETTO	NIEUW NETTO na 10% KORTING	VERSCHIL NETTO	VERSCHIL NETTO %
250,00	225,00	25,00	199,92	179,59	20,33	10,17%
750,00	675,00	75,00	599,00	538,67	60,33	10,07%
1.250,00	1.125,00	125,00	998,09	897,75	100,34	10,05%
1.750,00	1.575,00	175,00	1.382,42	1.256,92	125,50	9,08%
2.250,00	2.025,00	225,00	1.736,17	1.576,59	159,58	9,19%
2.750,00	2.475,00	275,00	2.091,09	1.895,84	195,25	9,34%
3.250,00	2.925,00	325,00	2.372,25	2.199,59	172,66	7,28%
3.750,00	3.375,00	375,00	2.637,42	2.438,09	199,33	7,56%

6. Wat kunt u zelf doen?

Langer werken of zelf bijsparen

We kunnen ons voorstellen dat u het fijn vindt zelf meer controle te hebben over uw ouderdomsvoorziening. Zelf verantwoordelijkheid nemen voor uw pensioen is ook heel belangrijk. Hieronder zijn voor u een aantal mogelijkheden op een rijtje gezet.

Langer werken

Door langer te blijven werken kunt u een hogere pensioenuitkering krijgen. Uw pensioen hoeft immers minder lang te worden betaald. Hierdoor kan uw pensioen nog groeien. Bovendien worden mensen die doorwerken na hun 62ste door de overheid beloond met een zogenaamde 'doorwerkbonus'. Deze kan oplopen tot 8,5% van het brutosalaris (cijfers Belastingdienst 2012).

Levensloopregeling

Voor degenen die reeds eerder een levensloopregeling hebben geopend, bestaat nog steeds de mogelijkheid om door te sparen voor vervroegd pensioen. Vanaf 2013 is er een mogelijkheid te sparen via de vitaliteitsregeling. Voor meer informatie hierover kunt u contact opnemen met P&O.

Lijfrenteverzekering

Door het afsluiten van een lijfrenteverzekering verzekert u zichzelf van een extra inkomen naast uw pensioen. Bij een lijfrenteverzekering kunt u kiezen voor een tijdelijke uitkering (een vastgestelde periode) of een levenslange uitkering (tot uw overlijden). Over de uitkering moet, net als bij pensioen, inkomstenbelasting betaald worden, maar de premie kunt u, onder voorwaarden, aftrekken van uw belastbaar inkomen. Een en ander is afhankelijk van uw persoonlijke omstandigheden. Een financieel adviseur kan u hier verder mee helpen.

Banksparen

Banksparen is ook een optie. Het is mogelijk om in plaats van een lijfrenteverzekering af te sluiten, via een bank voor extra inkomen naast het pensioen te sparen. Uw financieel adviseur kan u verder hierbij helpen.

7. Veelgestelde vragen

Waarom stort de werkgever niet bij?

Voor onze werkgever geldt geen bijstortverplichting. Aan de andere kant krijgt hij ook geen geld terug als er overschotten zijn. Verder weten we allemaal dat het momenteel zware tijden zijn in de bouw. Wij kunnen niet namens de werkgever spreken en verwijzen u dan ook voor meer informatie naar de werkgever zelf.

De werkgever heeft geld aan het fonds onttrokken. Dan kan hij nu toch bijstorten?

Ja, in het verleden heeft de werkgever geld onttrokken, maar dit is inmiddels allemaal al weer terugbetaald door de werkgever.

Raakt de korting alle pensioenen?

De korting geldt voor alle lopende pensioenuitkeringen en alle opgebouwde pensioenen die zijn opgebouwd en verzekerd bij Stichting Pensioenfonds Ballast Nedam én voor elke deelnemer: werknemer, pensioengerechtigd of ex-werknemer. De korting geldt niet voor de overgangsregeling vroegpensioen die ondergebracht is bij BPF-bouw en Cordares verzekeringen, maar via het Ballast Nedam Pensioenfonds wordt uitgekeerd.

Het spaarkapitaal uit de bijspaarregeling wordt niet gekort zolang er nog geen pensioen is aangekocht. Als op het kortingsmoment pensioen is aangekocht met het saldo uit de pensioenbijspaarregeling, wordt dit pensioen gekort.

Heeft het bestuur nog aan andere oplossingen gedacht?

Het bestuur heeft alle opties zorgvuldig overwogen. Een premieverhoging heeft zo goed als geen effect op de dekkingsgraad en werkt alleen door in de toekomst. We hebben hier te maken met een tekort dat is ontstaan in het verleden. Ook het verlagen van het opbouwpercentage heeft alleen invloed op het toekomstig op te bouwen pensioen. De afgelopen jaren is ook geen toeslag verleend. Het enige instrument dat dan overblijft is verlagen.

Kan de verlaging meer of minder worden dan 7% en 3%?

Ja, dit kan. De 7% en 3% zijn een voorgenomen besluit. Begin 2013 wordt het herstelplan geëvalueerd en kijken we welke korting daadwerkelijk nodig is om op de vereiste minimale dekkingsgraad van 104,2% te komen. Als de situatie begin 2013 is verbeterd kan de korting lager zijn. Als de situatie nog verder is verslechterd kan de korting hoger zijn. De korting vanaf 1 april 2013 zal nooit hoger zijn dan 7%, maar de korting vanaf 31 december 2013 kan wel hoger worden. De evaluatie eind 2012/begin 2013 is dus leidend.

Als de financiële situatie verbetert, worden dan ook de pensioenen hersteld ?

Ja. Zodra de financiële situatie van het Pensioenfonds is hersteld en de dekkingsgraad hoger is dan 104,2 %, kan het bestuur besluiten om te beginnen de korting (geheel of gedeeltelijk) te herstellen. Dit geldt dan voor de gekorte opgebouwde pensioenaanspraken en voor de toekomstige uitkeringen. Wanneer de dekkingsgraad hoger is dan 112% is het pensioenfonds volledig uit het herstelplan.

Wanneer zijn waardeoverdrachten weer mogelijk ?

Wanneer de dekkingsgraad boven de 100% uitkomt, mogen wij weer meewerken aan waardeoverdrachten.

Ik ben met pensioen en heb gekozen voor een hoog/laag uitkering. Is deze keuze achteraf, in verband met de voorgenomen korting, nadelig of juist voordelig?

De rekenregels voor het bepalen van de hoogte van de hoog/laag uitkeringen zijn afhankelijk van twee componenten: rente en levensverwachting. Wordt er gekort en weer hersteld tijdens uw hoogperiode, dan heeft u een nadeel. Of er nu sprake is van een voordeel of een nadeel voor personen die gekozen hebben voor hoog/laag is lastig vast te stellen omdat dit van geval tot geval verschillend kan zijn. Dit is onder andere afhankelijk van de pensioendatum, de duur van de hoog-periode en het tijdstip van overlijden.

8. Samenstelling bestuur en verantwoordingsorgaan

Leden van het bestuur en verantwoordingsorgaan worden voor vier jaar gekozen of benoemd. Wanneer een bestuurslid of lid van het verantwoordingsorgaan binnen de periode van vier jaar aftreedt, zal zijn opvolger benoemd of gekozen worden voor de resterende periode.

Hieronder een overzicht van het volledige bestuur. Het bestuur bestaat uit een dagelijks bestuur en algemeen bestuur.

Bestuur

Dagelijks bestuur

Naam	Functie	Discipline	Werkmaatschappij	Einde zittingsduur	Aangetreden
D. van Hoogstraten	Voorzitter	Financiën	ABL2	01-01-2014 ^{*1)}	15-12-2011
J. Voorrips	Lid	Financiën	Ballast Nedam Ontwikkelingsmaatschappij B.V.	01-01-2016 ^{*2)}	09-02-2012

Algemeen bestuur / Intern toezicht

Naam	Functie	Discipline	Werkmaatschappij	Einde zittingsduur	Aangetreden
A. Kok	Lid	Financiën	Pensioengerechtigde	01-02-2014 ^{*3)}	01-01-1996
M.J.L. Heitman	Lid	Juridisch	Ballast Nedam N.V. (Legal)	01-01-2014 ^{*1)}	01-01-1994
L. Walbeek	Lid	Personeel	Ballast Nedam N.V. (P&O)	01-01-2016 ^{*2)}	13-03-2012
J.P.G. Leenders	Lid	Financiën	Ballast Nedam Bouw & Ontwikkeling B.V.	01-02-2016 ^{*1)}	01-02-2011

Verantwoordingsorgaan

Naam	Functie	Discipline	Werkmaatschappij	Einde zittingsduur	Aangetreden
M.N.M. de Jong	Voorzitter	Personeel	Ballast Nedam N.V. (P&O)	01-01-2014 ^{*1)}	01-01-2008
M. Klinkhamer	Lid	Financiën	Ballast Nedam Concessies B.V.	01-01-2016 ^{*1)}	01-02-2011
G. Jansen	Lid	ICT	Ballast Nedam ICT B.V.	01-01-2014 ^{*2)}	01-01-2010
J.W.J. Haring	Lid	Techniek	Ballast Nedam Bouw & Ontwikkeling Speciale Projecten	01-01-2016 ^{*2)}	17-01-2012
L. Philippen	Lid	Techniek	Pensioengerechtigde	01-01-2016 ^{*3)}	01-01-2008
J. Romeijn	Lid	Financiën	Pensioengerechtigde	01-01-2014 ^{*3)}	17-01-2012

1*) gekozen door de werkgever

2*) gekozen door de werknemers

3*) gekozen door de pensioengerechtigden